

Målnummer:	T66-92	Avdelning:	5
Avgörandedatum:	1993-12-20		
Rubrik:	Försäkringstagare som tecknat två försäkringsavtal, det ena i egenskap av konsument och det andra i egenskap av ställföreträdare för ett bolag, har yrkat ersättning för vid ett och samma brottstillfälle stulen egendom enligt stöldmomenten i båda försäkringarna. Det starkare beviskrav som gäller för försäkringsfall enligt företagsförsäkring har med hänsyn till omständigheterna ansetts böra tillämpas även för försäkringsfall enligt hemförsäkringen.		
Lagrum:			
Rättsfall:	<ul style="list-style-type: none">• NJA 1984 s. 501 I och II• NJA 1992 s. 113		

REFERAT

R.H. tecknade i början av 1988 en hemförsäkring hos Länsförsäkringar i Göteborgs och Bohus län (Länsförsäkringar). Den 6 februari 1990 tecknade han en företagsförsäkring hos Länsförsäkringar för ett aktiebolags räkning. Detta bolag ägdes av R.H.. Båda försäkringarna ger försäkringstagaren rätt till ersättning för egendom som stjäls vid inbrott. Bolagets verksamhet bedrevs i H:s hem, en förhyrd lägenhet. I lägenheten förvarades också bolaget tillhörig egendom till ett uppgivet värde om drygt 370 000 kr.

R.H. gjorde en skadeanmälan till Länsförsäkringar med krav på försäkringsersättning för stulet gods tillhörigt dels honom personligen, dels det av honom ägda bolaget. Efter utredning avvisade Länsförsäkringar R.H:s krav.

R.H. yrkade vid Göteborgs tingsrätt att Länsförsäkringar skulle förpliktas att till honom utge 360 456 kr jämte ränta.

Bolaget yrkade att Länsförsäkringar skulle förpliktas att till bolaget utge 371 625 kr jämte ränta.

Som grund för yrkandena åberopade R.H. och bolaget att egendomen stulits, varför Länsförsäkringar var ersättningsskyldigt enligt stöldmomentet i respektive försäkring.

Länsförsäkringar bestred såväl R.H:s som bolagets talan. Som grund för bestridandet åberopade Länsförsäkringar att omständigheterna så starkt talade mot R.H:s påstående om inbrottsstöld att det inte var mera antagligt att försäkringsfall förelåg än motsatsen.

Göteborgs tingsrätt (1991-12-20, chefsrådmannen Bengt Björklund, tf. rådmannen Karl Glimnell och tingsnotarien Rolf Samuelsson) förpliktade Länsförsäkringar att utge till R.H. 343 306 kr jämte ränta och till bolaget 371 675 kr jämte ränta.

Tingsrätten uttalade - efter att ha redovisat vad parterna anförde - att det framstod som mera antagligt att försäkringsfall förelåg än att så inte varit förhållandet. Tingsrätten fann därefter utrett att R.H. och bolaget bestulits på den egendom som anmälts till Länsförsäkringar och godtog, med några undantag, de i skadeanmälan upptagna värdena.

Länsförsäkringar överklagade domen och yrkade att hovrätten skulle ogilla R.H:s och bolagets talan.

R.H. och bolaget bestred ändring.

Hovrätten för Västra Sverige (1993-12-30, hovrättslagmannen Bengt Malmström, hovrättsrådet Pär Zelano, referent, samt hovrättsassessorerna

Henrik Winman och Britta Ekström) ogillade, med ändring av tingsrättens dom, R.H:s och bolagets talan.

I domskälen anförde hovrätten inledningsvis:

Vad först angår utgångsläget för den rättsliga bedömningen i målet är ostridigt att R.H. och bolaget har bevisbördan för att ett inbrott skett i R.H:s lägenhet i enlighet med deras skadeanmälningar. Fråga uppkommer då vilka krav som skall ställas på bevisningen från R.H:s och bolagets sida. För den egendom R.H. har innehaft har gällt en konsumentförsäkring. Vid sådana försäkringar har beviskravet formulerats så att försäkringstagaren skall anses ha fullgjort sin bevisskyldighet, om det vid en helhetsbedömning framstår som mera antagligt att försäkringsfall föreligger än att så inte är förhållandet (se t.ex. NJA 1984 s. 501 I och II). För bolaget har det varit fråga om en företagsförsäkring. I rättsfallet NJA 1992 s. 113 har beviskravet vid företagsförsäkringar formulerats så, att det vid en helhetsbedömning skall framstå som klart mera sannolikt att ett försäkringsfall föreligger än att så inte är förhållandet. Att beviskravet har skärpts något när det gäller företagsförsäkringar har motiverats med att företagare kan förutsättas ha större möjligheter än konsumenter att bevaka sina intressen när det gäller att förebringa utredning i tekniska frågor. Därtill kommer att företagare också kan få bistånd av sina branschorganisationer när det gäller att tillvarata sina intressen i försäkringsförhållanden. Enligt Högsta domstolen finns det inte tillräcklig anledning att göra skillnad mellan företagare med hänsyn till antalet anställda, omsättningen e.d.

De beviskrav som Högsta domstolen formulerat medför i detta mål att, beroende på om den egendom som skall ersättas omfattas av R.H:s eller bolagets försäkring, olika krav på bevisningens styrka skulle komma att ställas vad gäller frågan om försäkringsfall föreligger. Detta synes mindre lämpligt. Den händelse som R.H. och bolaget påstår innebär försäkringsfall är densamma oavsett vilken försäkring som åberopats, nämligen inbrott i R.H:s bostadslägenhet. Härtill kommer även det förhållandet att samma person, R.H., dels såsom konsument, dels såsom ställföreträdare för ett företag, slutit de två försäkringsavtalen med Länsförsäkringar. Dessa omständigheter medför enligt hovrättens mening att samma krav på bevisningens styrka skall ställas med avseende på såväl konsument- som företagsförsäkringen.

När det gäller att bestämma vilket beviskrav som skall uppställas beaktar hovrätten följande. De skäl som ligger bakom det skärpta beviskravet vid företagsförsäkringar kan i detta fall med fog åberopas även när det gäller den försäkring R.H. tecknat; R.H. kan således antas ha lika stora möjligheter att tillvarata sina intressen gentemot försäkringsgivaren när det gäller konsumentförsäkringen som han förutsätts ha i sin egenskap av företagare beträffande företagsförsäkringen. R.H:s möjligheter i detta avseende kan rimligen inte vara sämre på grund av att viss egendom i lägenheten omfattades av en konsumentförsäkring. Han har också själv valt att driva sin näringsverksamhet i bostaden. Mot bakgrund av det anförda finner hovrätten att det vid den bedömning som skall göras skall framstå som klart mera sannolikt att försäkringsfall föreligger än att så inte är förhållandet för att R.H. och bolaget skall vara berättigade till försäkringsersättning.

Efter att ha tagit upp vad som förekommit i tiden före de i målet ifrågakomna skadeanmälningarna och uppgiven inbrottsmetod uttalade hovrätten:

Hovrätten finner vid en samlad bedömning av vad som sålunda och i övrigt förekommit i målet att det inte framstår som klart mer sannolikt att försäkringsfall föreligger än att så inte är förhållandet. R.H:s och bolagets talan i målet skall således ogillas.

Målnummer T 66/92

Sökord: Försäkringsersättning; Bevisning

Litteratur:
